

HABERLER

AZDAVAY'DAKİ KÖMÜR OCAĞINDA
4 İŞÇİ GRİZU PATLAMASI SONUCU
YANARAK ÖLDÜ.

(5 Ağustos 1977 - Cumhuriyet)

AZDAVAY (Kastamonu) - Azdavay ilçesindeki Türkiye Kömür İşletmelerine ait kömür ocağında önceki gece meydana gelen grizu patlaması sonunda dört işçi yanarak ölmüştür.

Azdavay Maksut bölümündeki ocakta grizu gazının boşalmasından sonra ocağa giren kurtarma ekipleri, Bayram Karaatlı, Sabri Nalbant, Mehmet Yazıcı ile Satı Yazıcı adlı işçilerin cesetleri çıkarmışlardır.

BİR MADEN OCAĞI
ÇÖKTÜ 2 İŞÇİ ÖLDÜ

(13 Ağustos 1977-Politika)

Kuşhane köyünde çöken bir maden ocağının enkazları altında kalan iki işçi ölmüştür.

Özel bir şirkete ait Kuşhane köyündeki Karataş Krom ocağında çalışan Ali Bağ ve Sabri Bakır adındaki işçiler, ocağın aniden çökmesi sonucu toprak altında kalmışlardır. Yapılan kurtarma çalışmaları sonuç vermemiş ve iki işçinin cesetleri toprak altından çıkarılmıştır. Olayla ilgili soruşturma sürdürülmektedir.

1976 YILINDA 169 BİN İŞÇİ İŞ KAZASI
GEÇİRDİ

(15 Ağustos 1977 - Politika)

Meydana gelen iş kazalarında 1.113 işçi hayatını kaybetti.

Sosyal Sigortalar Kurumu tarafından yapılan araştırmaya göre, Türkiye'de geçen yıl içinde, 196.341 işçi, iş kazasına uğramış, bunlardan 1.113 işçi hayatını kaybetmiştir.

SSK'nın araştırma sonuçlarına göre, iş kazası geçiren işçilerin çoğunluğunu, 32.242 iş kazası ile yapı işçileri oluşturmaktadır. Yapı işçilerini, metal eşya yapımı işkolunda çalışanlar 24.391 ulaşım araçları yapımı işçileri 16.907^ makina yapım ve onarım işçileri 16.693, dokuma sanayi işçileri 16.630, ve kömür madenciliği işçileri 10.005 iş kazası ile takip etmişlerdir.

Yine SSK'nun araştırmalarından çıkan sonuçlara göre 1976 yılında uğradıkları iş kazasında ölenlerin çoğunluğunu da yapı iş kolunda çalışan işçiler teşkil etmişlerdir.

Bu dönemde iş kazası sonucu 1.113 kişi hayatını kaybetmiştir. İş kazaları sonucu hayatını kaybeden işçilerden 388'nin yapı, 270'inin ise kömür madeninde çalışan işçiler olduğu belirlenmiştir.

YORUM :

Özellikle son günlerde yoğunlaşan iş kazalarının nedenleri ile ilgili olarak yayın organımızda bir çok defalar açıklamalar getirilmiş ve konunun önemi vurgulanmıştı. Burada bir kez daha aynı nedenleri belirtmek bizim için kaçınılmaz bir görevdir.

İş kazalarının en belirgin nedeninin üretim zorlaması olduğu kesinlikle söylenebilir. Bu belirleyici nedenden ötürü doğan iş kazalarında sürekli artış kaydedilmektedir. Bu ise, yatırımdan kaynaklanan bir sorundur. Oysa demir-çelik gereksiniminden ötürü taş kömürü talebini azaltmayan tekeller yatırımlarını aynı oranda gerçekleştirmemişlerdir. Ve bundan böyle de gerçekleştirecekleri beklenemez. Üretim ve yatırım plânlamasını çalışanlar (işçiler ve mühendisler) birlikte yapmadığı sürece bu sorun gündemde kalacaktır.

Öte yandan üretim zorlamasını etkileyen faktörlerden biride havza da uygulanmakta olan pirim sistemidir. Mevcut pirim sisteminin yetersizliği ve uygulamada güç olan fazla üretim çabası yaratması doğal olarak üretim zorlamasını getirmektedir.

Makinalaşma sorunu, iş kazalarına kaynak olan bir başka önemli nedendir. Üretim yine yüz yıl öncesi gibi kazmanın ucunda düğümlemektedir. Ölümlü kazaların yarısından çoğunun «ayak»lar da (üretim yapıldığı yer) doğması buna bir kanıttır.

Yeterli Maden Mühendisi istihdam edilmemekte, mevcut çalışanlar da çeşitli baskı, kıyım gibi uygulamalarla üretimden uzaklaştırılmaktadırlar.

tşçi sağlığı ve iş güvenliği için yapılan eğitimin yetersiz oluşu iş kazalarının bir başka kaynağıdır.

Ayrıca sekiz saati aşan çalışmalar, işçilerin beslenme sorunlarına sağır kalınması, üretimde kullanılan malzemelerin yetersizliği, metan drenajı üzerinde önemle durulmaması gibi eksiklikler de iş kazalarını doğuran nedenler içinde yer alırlar.

DÖVİZ SIKINTISI ENERJİSİ YATIRIMLARINI OLUMSUZ ETKİLİYOR...

(ANKA - Ağustos 4, 1977)

ANKARA — Türkiye'nin içinde bulunduğu döviz darboğazı nedeniyle kamu kesiminin de zamanında döviz transferi yapamaması ve İç finansmanın sağlanamaması nedeniyle yatırım tutan 74 milyar lirayı aşan sekiz önemli projenin gerçekleştirilmesinde önemli gecikmeler ortaya çıkmıştır.

Makina teçhizat alımlarını yurt dışından yapılması gereken ve Türkiye'nin enerji sıkıntısının önümüzdeki yıllarda giderilmesine yönelik sekiz büyük projenin zamanında tamamlanması olasılığı zayıflamıştır. Türkiye Elektrik Kurumu tarafından Devlet Planlama Teşkilâtı'na sunulan raporda, projeler ayrı ayrı in.efenmiş ve gecikme durumuna ilişkin bilgiler verilmiştir. 1976 mali yılı sonuna göre hazırlanan rapor da adı geçen 8 büyük proje şunlardır: Tunçbilek, Termik Santrali, (B) projesi, Seyitömer Termik Santrali, Soma (B) Termik Santrali, Afşin Elbistan Termik Santrali, Çayırhan Termik Santrali, Kangal Termik Santrali, Catalağzı Termik Santrali, Yatağan Termik Santrali projeleridir.

KAMU KESİMİNİN 35 ÖNEMLİ PROJESİNİN MALİYETİ PROGRAMLANANIN İKİ KATINI AŞTI...

(ANKA - Ağustos 3. 1977)

ANKARA — Kamu kesimi tarafından yürütülmekte olan 35 önemli projenin maliyeti, hesaplananın iki katına çıkmıştır.

Devlet Planlama Teşkilatı tarafından kuruluşlardan sağlanan bilgilere göre yapılan hesaplamalar, toplam maliyetleri 68.286 milyon lira olan 35 yatırım projesinin genel olarak programlanan dönemde tamamlanamayacağını ortaya çıkarmıştır.

Projelerin hazırlandığı dönemde maliyet toplamı 31.128 milyon lira olan projelerin gecikmesi nedeniyle iç ve dış maliyetlerinde önemli yükselmeler ortaya çıkmıştır. En önemli maliyet artışı, Ereğli havzasında taş kömür çıkarımı için kurulmakta olan ve ilk maliyeti 3.367 milyon lira olarak hesaplanan projede görülmüştür.

1972 yılında tamamlanması öngörülen projenin bitim tarihi 1977'ye ertelenmiş, maliyeti de 11.500 milyon liraya çıkmıştır.

35 önemli projeden madencilikle ilgili olanları aşağıda sunulmuştur.

Projenin Adı	Başlangıç Tarihi	Bitiş İlk	Tarihi Revize	(Milyon TL.) Maliyeti	
				İlk	Revize
Karabük Yüksek Fırın	1972	1975	1978	199	439
Kırka Bor Tesisleri	1972	1973	1979	200	1.195.
Bandırma Borİksit Tesisi	1975	1980	1980	200	337
Bandırma Sodyum Perborat	1975	1977	1979	154	190
Murgul Sülfirik Asit	1976	1979	1980	275	450
Taşkömür idame (Ereğli)	1966	1972	1977	750	2.720
Afşin Elbistan Kömür	1973	1980	1980	3.367	11.500
Peypazarı Kömür	1974	1977	1981	466	872
Seyitömer Termik Sant	1970	1972	1977	445	1.400
Kangal Termik	1974	1978	1980	625	4.680

İlk Maliyet/Revize Maliyet % 119,0
kaynak : DPT

MADENCİLİKTE GREVLER

(Anka - Temmuz 29, 1977)

ANKARA — Birleşik Amerika'nın Arizona eyaletinde 18.000 bakır işçisinin başlattıkları grev devam etmektedir. İşçiler, ücret artışı ve çalışma koşullarının düzeltilmesini istemektedirler.

Peru'da çalışan binlerce maden işçisinin de, önceki gün greve katıldıkları açıklanmıştır. Grevin, devlete ait olan kuruluşlarda sürdürüldüğü belirtilmektedir. Katılma oranının yüksek olduğu haber verilen grev nedeniyle ülkedeki siyasal hava sertleşmiştir. Askerî hükümet, sendika liderlerini uyararak, direnişe son verilmemesi halinde tutuklanacaklarını bildirmiştir.

ESKİ ÇELTEK KÖMÜR İŞLETMELERİNDEKİ GREV 30. GÜNÜNÜ DOLDURDU

(15 Ağustos 1977 - Politika)

Amasya'nın Suluova İlçesinde bulunan eski Çeltek Kömür İşletmesinde başlatılan grev 30'uncu gününe girmiştir.

THA muhabirinin edindiği bilgiye göre, Amasya Özel İdaresine bağlı eski Çeltek Kömür İşletmesi ile Maden-fiş Sendikası arasında işyerinde çalışan ve 500 işçiyi kapsayan işkolu düzeyinde 1 Mart 1977 günü başlayan toplu iş sözleşmeleri görüşmelerinde anlaşma temin edilemediğinden 12 Temmuz'da greve gidilmiş ve 30 günü aşmasına rağmen işveren ile sendika arasında anlaşmaya varılamamıştır. Suluova'da işveren ile Maden-İş Sendikasının anlaşmaması bugüne kadar 5 milyon liralık zararın doğmasına yol açmıştır.

İşçt Köylü Bağlaşıklığının Hayata Geçirilmesinin Güzel Bir Örneği Olan Hasacelebi Grevi Nona Erdi (Özel)

Yılan öyküsüne dönen Hasacelebi olayları nihayet çözümlendi. Neydi bu öykü?.. Senaryosu nasıl hazırlandı, kimler hazırladı?.. Ve amaçlanan neydi?..

önce «Nedir bu Hasacelebi?» sorusunu yanıtlayarak başlayalım bu sorular dizisine.

Malatya ili, Hekimhan ilçesinin bir bucağıdır Hasacelebi. 1936 yılından beri bu sahada demir cevheri olduğu bilinmesine karşın 1969 yılından sonra önem kazanmaya başlamıştır. Anılan yılda başlayan manyetik ayırım deneylerinin olumlu sonuçlar vermesiyle yatak ile ilgili çalışmalar yoğunlaştırılmış ve 1975 - 1976 yıllarında tamamlanan ön fizibilite etüdüleri ile sonuçlandırılmıştır. Bu raporlara göre : 19 km²'lik bir sahaya yayılan, % 1 ile % 70 arasında değişen ve ortalama olarak yaklaşık % 15 manyetit içeren, görünür ve muhtemel rezerv olarak toplam % 52 Fe içerikli 341 miiyon ton rezerve sahip Türkiye'nin bilinen en büyük demir cevheri yatağıdır. İşletme projesinde İRİ seçenek üzerinden hesaplamalar yapılmıştır. Birinci seçenekte 4,5 milyon ton/yıl son ürün, ikinci seçenekte ise 6 milyon ton/yıl son ürün ve son ürününde değişik oranlarda pelet veya slnter ilk konsantre olabileceği öngörülmüştür. Üretim açık işletme metoduyla yapılacak ve ilk yıllarda en az 1000 kadar işçi istihdam edilecektir.

Hasacelebi Projesi hakkında bu kısa bilgilenden sonra inşaat, montaj ve numune alma işlerinde çalıştırılmak üzere

işe alınan işçilerin örgütlenme çabalarını ve bilinçli olarak karşılarına çıkarılan engellemeleri gözlüyelim.

Ocak 1976 da çalışmaya başlayan tesislerdeki işçiler Dev Maden - iş Sendikasında örgütlenmişlerdir. Sendika 27.4.1976 da Toplu İş Sözleşme yetkisi almış ve Demir - Çelik İşletmeleri Genel Müdürlüğü'ne çağrıda bulunmuştur. Çağrıda bulunan Genel Müdür Ruşen Gezici, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Abdulkerim Doğru'ya sendikanın devrimci olduğunu ve DİSK Üyesi MAB-İş (Yeni adıyla DEV - MADEN SEN) sendikasına katıldığını söylemiştir. Bu konuşmalardan sonra toplu sözleşme için görüşme masasına Genel Müdür oturmamıştır.

Dana sonra Bakanlık gurup başkan yardımcılarında birini Hasacelebi'ye göndermiştir. Bu kişi oraya Karabük'ten bekçi adı altında adamlar getirtmiş, işyerinde işçilere gözdağı vermeye kalkmış, işçilerin kararlı davranışları üzerine ise işten çıkarmalar başlamış ve ilk aşamada 3 işçi işten çıkarılmıştır.

İşveren kendisine bağlı faşist sendrka getirtmek için işçileri istifaya zorlayıp, işyerini kapatacağını söylemiştir. Ancak işçiler istifa etmemiştir. Bunun üzerine Çelik - iş diye faşist bir sendika kurdurulmuş ve işyerinin iş adı değiştirilerek bu sendikaya işçileri kaydetmeyi denemişler, bu da işçilerin karşı koyması ile boşa çıkarılmıştır.

İşverenin bütün bu çabaları boşa çıkarılırken bir yandan da grev hazırlıkları

tamamlanmış ve 10.9.1976 da grev başlatılmıştır, işveren bu defa grevi kırmak için Hasaңcelebi - Hekimhan halkı arasında Alevi - Sünni ayırımını açtkca körükleme çabalarına girişmiştir.

Hasaңcelebi'yi bir Seydişehir, bir iskenderun'a çevirmek için her türlü yollara başvurmuş, hatta o bölge halkının birbirini kırmaları, birbirlerine düşman olmaları bile körüklenmiştir.

Çünkü egemen güçler MC ortakları aracılığıyla ırkçılık, bölgecilik, mezhepçilik yaparak toplumu bölmek, sonra bunlar arasında düşmanlığı körüklemek ve böylece kendi sömürülerini kolayca sürdürmek istemektedirler. Ama Hasaңcelebi'de Sendikanın (DİSK'e bağlı Dev - Maden Sen) ve işçilerin kararlı tutumları, çevre halkının birlikte mücadelesi işverenin bütün bu oyunlarını boşa çıkarmıştır. Şöyle ki; Sendika grev sırasında işçi arkadaşlarla yakından ilgilenmiş, grevin bir okul ve dayanışmanın en iyi kurulacağı yer olduğunun bitkisinde olarak çalışmalar yapmış, işçi - köylü dayanışmasını sağlamış ve bunu somut eylemlerle kanıtlamıştır. Grevin başladığı gün tüm çevre halkı grev yerine gelmiş, burada davullar çalınmış ve halaylar çekilmiştir. Daha sonra Karabük'ten getirilen silahlı kişilere karşı işyerini işçi arkadaşlarla, çevre halkı birlikte beklemişlerdir. Civardaki kadınlar grev yerine sürekli sıcak yemek taşımışlardır. Tüm çevre halkı grevdeki işçi arkadaşlarının yanında mücadeleye katılmıştır. Bu birlik ve dayanışma sonucunda işveren dize getirilmiş ve Toplu Sözleşme masasına oturmak zorunda kalmıştır. Böylece de tam 335 gündür süregelen grev sona ermiştir.

Toplu Sözleşme sonucunda İşçiler ka-

lıcı sosyal haklar kopararak yeni mevziler elde etmişlerdir.

Şöyle ki;

— 1 Mayıs kabul ettirilmiş,

— İşyerinde disiplin kurulları oluşturulması, bu kurullarda eşit sayıda işçi ve işveren temsilcisinin olması kabul ettirilmiştir.

— Her yıl tam bir sağlık kontrolü yaptırılması, işyerinde her zaman bir sağlık memurunun bulundurulması kabul ettirilmiştir.

Bu sosyal haklar yanında şu ekonomik haklarda alınmıştır :

— İlk yıl 85 TL/gün, ikinci yıl 65 TL/gün .zam,

— Yılda 100 gün brüt ücret tutarında ikramiye,

— İşçilere izin sırasında 600 - 800 TL. izin harçlığı,

— Fazla çalışma karşılığı % 75 zam- lı ödeme,

— işveren 750 TL. doğum parası, 10.000 TL. evlenme parası, 20.000 TL. ölüm parası, ilkokuldaki çocuklar için 200 TL.. orta okuldaki ocuklar için 300 TL, lisedeki çocuklar için 500 TL. okuma parası ödemeyi, yakacak olarak 2 ton linyit kömürü, 1 ton odunu taşıma masrafıyla vermeyi. İlk yıl 20 TL, ikinci yıl 25 TL., yemek parası, her yıl yazlık ve kışlık elbise, 1 çift ayakkabı vermesi kabul ettirilmiştir.

— Ayrıca işverene 10.000 TL. Toplu - İş Sözleşmesi ikramiyesi ödemesi kabul ettirilmiştir.

İşçilerin söke söke aldıkları bu haklar gerçekten önemli ama bu hakların alınmasıyla mesele çözümlenmiş olmuyor. Olmuyor çünkü onları bu mücadeleye iten nedenlerin köklerine inilmesi ve değerlendirilmesi de gerekmektedir.

Başlarken neydi bu öykü dedik, senaryosu nasıl hazırlandı, kimler neyi amaçladılar dedik. Yeterince açıklama getiremedik bu konulara belki ama herşey öylesine gün gibi açık ki. MC iktidarlarının çıkarları doğrultusunda yaptıklarının ne ilki nede sonuncusu Hasançelebi olayları.

MTA'NIN TÜM KAMPLARINDA DİSK'E BAĞLI DEV-MADEN SENDİKASI YETKİ ALDI

(14 Ağustos 1977 - Politika)

DİSK'e bağlı Dev-Maden-Sen MTA'nın bütün kamplarında yetkisinin kesinleşmesinden sonra, Merkez Kadrolu işyerlerinde de yetki almıştır. Böylece MTA'nın bütün işletmelerinde ve arama kamplarında yetkili tek sendika DİSK üyesi Dev-Maden-Sen olmuştur.

Öteyandan Dev-Maden-Sen'in Koyulhisar Kurşun işletmelerindeki örgütlenmesinin ya m sıra Bigadiç'te 4 boraks işletmesinde de örgütlendiği bildirilmiştir. Daha önce Türk-İş üyesi Marmara Bölgesi Maden İşçileri Sendikası'nın yetkili olduğu, özel sektörde işletilen sözkonusu boraks işletmelerinde 2 bin işçi çalışmaktadır.

Ayrıca, İzmir'de kurutu Estaş Madencilik'te toplu sözleşme görüşmelerinin uyuşmazlıkla sonuçlanması üzerine alınan grev kararına karşı işverenin kanunsuz lokavt girişiminde bulunduğu, buna karşın Dev-Maden-Sen'in Estaş'ta ihtiyadi tedbir ka-

rarı koydurarak işverenin girişimlerini durdurduğu bildirilmiştir.

MAHRUMİYET ÖDENEĞİ ALMASI GEREKEN ÜYELERİMİZE AÇIKLAMA

4 Mayıs 1977 tarihli Resmî Gazetede yayımlanan 7/13297 sayılı «Mahrumiyet Yeri Ödeneği Uygulama Esasları» kararname-sine göre, listesi ekte bulunan yerlerde çalışan devlet memurlarına 1.3.1977 tarihinden geçerli olmak üzere Mahrumiyet Yeri Ödeneği verilecektir.

Aynı tarihli Resmî Gazetede yayımlanan 7/13298 sayılı kararname ödenek miktarlarını I. Derece yerler için ayda 500.— TL., II. Derece yerler için ayda 300.— TL., II. Derece idlere bağlı ilçeler için ayda 500.— TL. olarak belirlenmiştir.

Mahrumiyet Yeri Ödeneği Verilecek Yerler.

1 — 1. Derece :

Adıyaman, Ağrı, Artvin, Bingöl, Bitlis, Diyarbakır, Erzincan, Erzurum, Gümüşhane, Hakkâri, Kars, Muş, Mardin Tunceli, Siirt illeri.

2 — II. Derece :

a) Çankırı, Çorum, Kastamonu, Malatya, Sinop, Sivas, Urfa, Van, Yozgat illeri.

b) Elâzığ, Gaziantep, Kahraman Maraş, Giresun ve Ordu'nun ilçeleri.

c) Manisa'nın Selendi; Denizli'nin Çameli, İsparta'nın Sütçüler, Bolu'nun Kırbaşı, Seben, Yığılca; Balıkesir'in Balya, İvrindi, Savaştepe; Konya'nın Ermenek, Hadim, Bozkır; Antalya'nın Kaş, Gündoğmuş, Akseki ilçeleri.

MC'NİN ENERJİ BUNALIMI NEDENİYLE SEYDİŞEHİR ALÜMİNYUM TESİSLERİNDE ÜRETİMİN KISITLAMASIYLA İLGİLİ OLARAK TÜRK MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI BİRLİĞİ (TMMOB) VE BİRLİĞE BAĞLI METALÜRJİ, ELEKTRİK, KİMYA, MADEN MÜHENDİSLERİ ODALARININ 27.9.1977 GÜNÜ YAPTIKLARI ORTAK BASIN TOPLANTISINDA TMMOB BAŞKANI TEOMAN ÖZTÜRK «TEKELCİ SERMAYENİN ÇIKARLARI DOĞRULTUSUNDAKİ» HER ÜÇ LAMBADAN BİRİNİ SÖNDÜR «POLİTİKASI PRATİKTE» HER ÜÇ DEVLET İŞLETMESİNDEN BİRİNİ DURDUR «BİÇİMİNDE SOMUTLAŞMIŞTIR» DEDİ. TOPLANTIDA, AYRICA TMMOB METALÜRJİ MÜHENDİSLERİ ODASININ HAZIRLAMISŞ BULUNDUĞU ALÜMİNYUM RAPORU BASINA DAĞITILDI.

MC iktidarı geçtiğimiz-günlerde aldığı bir kararla, enerji sıkıntısı gerekçesinde Etibank Seydişehir, Alüminyum Tesislerinin üretimini % 50 oranında düşürdü. Bu tesisler, yeterli enerji sağlanamaması nedeniyle uzun süre tam kapasite ile çalıştırılmamış ve ancak 1977 yılı başında son elektroliz ünitesinin de devreye girmesi ile tam kapasiteye ulaşabilmişti.

Seydişehir'de Alüminyum üretiminin ilk aşaması olan Alümina üretimi 1973 yılında gerçekleştirilirken, sıvı alüminyumun elde edildiği 4 adet elektroliz hane gecikmelerle her yıl birer ünite olmak üzere Eylül 1974, Ekim 1975, Eylül 1976 ve 1977 başında devreye girmiş ve bölüm dört yıl gecikmeyle 1977 başında tam kapasiteye ulaşmıştır. Ancak alınan son kararla tesislerin üretimi tekrar yarıya düşürülmektedir.

ALÜMİNYUM TESİSLERİ'NİN ENERJİ GEREKSİNİMİ BÜYÜK ÖLÇÜDE GAZ TÜRBİNLERİNE DAYANDIRILMIŞTIR.

Alüminyum üretimi yüksek miktarda elektrik enerjisi gerektirmektedir. (1 ton alüminyum üretimi için 15-16 bin kwh). Bu nedenle ekonomik bir üretim ancak ucuz

elektrik enerjisi kaynaklarının yararlanılması halinde olanaklıdır. Dünya alüminyum üretimi enerjinin bol ve ucuz olduğu, bölgelerde yoğunlaşmıştır. Alüminyum sektöründe birim enerji fiyatları Avrupa'da ortalama 14,4, Amerika'da 9,6 kuruş iken ülkemizde son zamanlar öncesinde 40 kuruştur.

Ancak bu fiyat, ulusal enerji sisteminden alınan enerji için geçerlidir. Oysa bugüne değin tesiste kullanılan enerjinin büyük bölümü gaz türbinlerinden sağlanmıştır. Gaz türbinlerinde üretilen enerjinin kwh maliyeti ise 140 kuruşun üstündedir.

Ani elektrik kesilmelerinde çabukluk devreye sokulmak için kurulmuş olan gaz türbinleri enerji yetersizliği ve kesintileri nedeniyle tesislerin enerji gereksiniminin karşılanmasında temel bir kaynak olmuştur.

Enerji gereksiniminin 1975'te tamamına yakını gaz türbinlerinden karşılanırken bu oran 1976 sonunda % 40, olarak gerçekleşmiştir.

Gaz türbinlerinde elde edilen enerjinin kullanılan toplam enerji içindeki bu bü-

yük payı bugün de sürmektedir. Enerji gereksinmesinin büyük bir bölümünü gaz türbinlerinden karşılayan Seydişehir Alüminyum Tesislerinin ulusal enerji sistemine (enterkonnekte sistem) büyük yük olduğunu iddia etmek yukarıdaki gerçeği gizlemek amacını taşımaktadır.

Alüminyum tesisleri için enerji yetersizliği yeni bir sorun değildir. Enerji sıkıntısı bugüne değin kendisini, ünitelerin zamanında devreye alınmaması, sık sık enerji kesilmesi ve üretimin büyük ölçüde gaz türbinlerinden elde edilen enerjiye dayandırılması biçiminde hissettirmiştir. Ülkeden elde edilen enerjiye dayandırılması biçiminde hissettirmiştir. Ülkemizde uygulanan yanlış enerji politikası sonucu alüminyum tesislerinin bu güne değin içine düştüğü çıkmaz son karar ile doruğuna ulaşmıştır.

TEKELCİ SERMAYENİN ÇIKARLARI DOĞRULTUSUNDAKİ «HER ÜÇ LAMBADAN BİRİNİ SÖNDÜR» POLİTİKASI, BÖYLECE PRATİKTE «HER ÜÇ DEVLET İŞLETMESİNDEN BİRİNİ DURDUR» BİÇİMİNDE SOMUTLAŞMIŞTIR.

Öte yanda Ülkemizdeki hidro elektrik ve linyit potansiyeli değerlendirilmezken enerji sorununa bir çözüm olarak getirilen ve petrol ürünleri tüketen yeni gaz türbinlerinin kurutmasını, ülkemizin dışa bağımlılığını arttırıcı ve ulusal çıkarlara ters bir girişimdir.

ALÜMİNYUM ÜRETİMİ YARDIMCI HAMMADDELER YÖNÜNDEN DIŞA BAĞIMLIDIR.

Bu söylenenlerden Seydişehir'deki tek sorunun enerji sıkıntısı olduğu sanılmamalıdır. Bugüne değin, sermayenin iktidarlarınca yaratılan birçok sorunun birikimi sonucu tesislerin içine düştüğü çıkmaz, «enerji sorunu» perdesi altında gizlenmek istenmektedir. Enerji-sıkıntısı bu-

gün tesislerin başlıca sorunlarından biri olmakla birlikte tek sorun değildir.

Tesislerin en önemli sorunlarından biri de yardımcı hammaddelerdir. Alüminyum üretiminin en önemli girdisi olan boksit cevheri dışında çoğu ülke içinde üretilebilecek yardımcı hammaddeler yıllardır hiçbir önlem alınmadığı için yüksek fiyatlarla batılı tekellerden ithal edilmektedir. Dünya Alüminyum üretiminin önemli bir bölümünü kontrol eden ALCAN, KAİSER PECHINEY, ULUSUISSE, MONTEDISON gibi çok-uluslu tekeller, bunların başında gelmektedir.

Üretimin hammadde yönünden çok-uluslu tekellere bağımlı olması nedeniyle önemli miktarda-döviz bu tekellere akmakta öte yandan da zamanında yeterince ithalat yapılamadığı için üretim zaman zaman aksamaktadır.

SEKTÖRE DEVREDİLMEKTEDİR. YÜKSEK MALİYETLİ ALÜMİNYUM ÜRÜNLERİ DÜŞÜK FİYATLARLA ÖZEL

Enerji ve ithal edilen girdi fiyatlarının yüksek oluşu nedeniyle ülkemiz alüminyum üretim maliyetleri dünyada ki fiyatların çok üstündedir. Ancak, maliyetlerin düşürülmesi yönünde önlemler alınmaktadır. Dışa bağımlılık, çarpık vergileme düzeni vb. nedenlerle, yüksek maliyetlerle üretilen alüminyum, maliyetlerin çok altında fiyatlarla, sermayeye devredilmekte, doğan zarar emekçilerden alınan , vergilerden oluşan bütçeden karşılanmaktadır.

Örneklesek 1976 yılında maliyeti 29.000 TL./ton olan döküm ingotu 15.400 TL/ton fiyatla, maliyeti 35.000 TL/ton olan işleme ingotu ise 17.150 TL/ton fiyatla satılmıştır. Ayrıca Etibank'ın uyguladığı vadeli satış rejimi fiyatların gerçekte daha da düşük olması sonucu vermektedir. Alüminyum işleyen özel sektör için bu fiyat düzeyi uzun süre yeterli kâr oranı sağlamıştır. Bu arada Etibank Alüminyum Tesislerinin durumu incelenmelidir. 1975 yılı zararı 538 milyon TL. 1976 yılı zararı 1.139 milyar TL. drr.

BU, SÖZCÜĞÜN TAM ANLAMIMLA
«PROGRAMLANMIŞ» BİR ZARARDIR.
BAŞKA BİR DEYİŞLE : BİR KAMU
KURULUŞU OLAN ETİBANK, KAMU
ELİLE TOPLANAN FONLARIN TEKELCİ
SERMAYEYE AKTARMAK ÜZERE
PROGRAMLANMIŞTIR.

Sermaye iktidarlarının uyguladığı ekono-
mik politikanın alüminyum üretim sana-
yiindeki sonucu, çalışma tesislerin durdu-
rulması, hammadde ithalatından sonra
alüminyum ithalatının da körüklenmesi,
Seydişehirdeki faşist terör uygulamaları-
yla binlerce işçi ve teknik eleman kısılması
ve çalışmayan tesislerin faşist çeteler için
bir barınak haline getirilmesi olmuştur.

Alınan son kararlar, yurt-içi alüminyum
üretimi kısılmakta ve üretimle talep ara-
sında doğan açığın ithalatla kapanması
planlanmaktadır. Üretimin kısılması, ener-
ji bunalımına hiç bir çözüm getirmeyeceği
gibi, yurt dışına ödenen döviz tutarını da-
ha da arttıracaktır. Bu uygulama hiç bir
sorunu çözümlenmeyeceği gibi, yeni sorun-
lar getirecektir.

Sermaye iktidarlarının bugüne değin
bilinçli olarak yarattıkları bu tabloyu olum-
lu yönde değiştirmeleri ve yaratılan so-
runlara çözüm getirmeleri ise mümkün
değildir.

ONUR KURULUNUN DUYURUSU

Şikayet eden: T.K.İ. Şark Linyitleri Aşkale İşletmesinde çalışan 143 kişi.

Şikayet olunan : T.M.M.O.B. Maden Mühendisleri Odası üyelerinden;

- Mustafa KÜÇÜK, Şark Linyitleri İşletmesi Müdürü
{Maden Mühendisi)
- Servet GALATA, Şark Linyitleri İşletmesi Teknik Mu-
mdur Muavini
(Maden Mühendisi)
- Kazım KELEŞ, Şark Linyitleri İşletmesinde görevli
(Maden Mühendisi)

Oda Onur Kurulu'nun 10.8.1977 tarih, 4 sayılı kararı;

- Mustafa KÜÇÜK, yazılı ihtar cezası ile cezalandırılmıştır.
- Servet GALATA, Yazılı ihtar cezası Üe cezalandırılmıştır.
- Kâzım KELEŞ, yazılı İhtar cezası ile cezalandırılmıştır.

Kararın gerekçesi :

T.M.M.O.B. Maden Mühendisleri Odası'nın 19.2.1977 tarihinde yaptığı
23. ncü olağan Genel Kurul toplantısında,

Yurtsever Maden mühendislerinin, işyerlerindeki her türden baskı, kıyım,
işten atma ve saldırılarla mücadele etmesini.....

işçilere düşmanca davranılmaması.....gibi kararlar alınmıştır.
Aşkale Linyit işletmesinde çalışan 143 imzalı şikayet incelenmiştir. Ya-
pılan araştırma ve soruşturma sonucunda, şikayet edilen; Mustafa KÜ-
CÜK'ün, Servet GALATA'nın ve Kâzım KELEŞ'in,

Odamız Genel Kurul kararlarından yukarıda alıntı yapılan bölümlerine
uymadıkları anlaşılmıştır.

Yukarıda adı geçen üç üyenin Oda Genel Kurul kararlarına uymadıkları
için Oda Yönetmeliğinin 14. ncü maddesi gereğince cezalandırılmışlardır.